

Zápis č. 38

ze zasedání Řídicího výboru pro optimalizaci výkonu veřejné správy v území
konaného dne 11. 10. 2022

Přítomni:	dle prezenční listiny
Počet členů řídicího výboru:	19
Z toho s hlasovacím právem:	15
Počet přítomných členů ŘV s hlasovacím právem během zasedání:	10 až 13
Počet k přijetí usnesení:	8

1. Zahájení zasedání, schválení zápisu z minulého zasedání

Jednání zahájil Dr. Marek Jetmar. Předseda řídicího výboru pro optimalizaci výkonu veřejné správy v území (dále jen „ŘV“) Mgr. Pavel Drahovzal se účastnil jednání on-line. Jeho osobní neúčast byla omluvena z důvodu aktuálních komplikací dopravy na železnici.

Předseda ŘV přivítal všechny účastníky, poděkoval za přípravu a konstatoval, že ŘV má 20 členů, 15 s hlasovacím právem a z toho je v době zahájení ŘV přítomno 10 členů. ŘV je tedy usnášeníschopný.

K zápisu z minulého zasedání ŘV, které se konalo dne 14. 4. 2022, nikdo z přítomných členů s hlasovacím právem neměl výhrady, ani požadavky na doplnění.

Usnesení 1/38:

Řídicí výbor pro optimalizaci veřejné správy v území schvaluje zápis z předchozího jednání ŘVO konaného dne 14. 4. 2022.

Pro: 10 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

2. Projednání a schválení programu ŘV

Navržený program byl v předstihu spolu s ostatními podkladovými materiály řádně rozeslán členům ŘV. Členové neměli žádné návrhy na doplnění nebo změnu v programu, tento bod byl tedy všemi přítomnými členy ŘV schválen.

Usnesení 2/38:

Řídicí výbor pro optimalizaci veřejné správy v území schvaluje program jednání ŘV.

Pro: 10 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

3. Informace z RVVS

Závěry z předchozího jednání RVVS ze dne 17. 6. 2022:

- RVVS vzala na vědomí informace o vypořádání MPŘ k novele stavebního zákona;
- RVVS doporučuje MPSV zřízení platformy pro řešení problematiky odměňování ve veřejné správě;
- RVVS vzala na vědomí informaci o analýze vzdělávání úředníků ÚSC;
- RVVS vzala na vědomí Výroční zprávu o stavu veřejné správy v roce 2021;
- RVVS vzala na vědomí informaci o plnění SRRVS za rok 2021.

Následující jednání RVVS proběhne 14. 10. 2022.

Usnesení 3/38:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí informace z RVVS.

Pro: 10 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

4. Zastupitel v kurzu IV. – zhodnocení a výstupy

Pan Dr. Jetmar představil zprávu shrnující aktivity uskutečněné při plnění předmětného opatření v uplynulém období a poskytuje zhodnocení realizovaného v rámci vzdělávacího programu Zastupitel v kurzu IV. Součástí předkládaného obsahu jsou 3 studijní materiály jako výstupy projektu Implementační jednotky v souladu se Strategickým rámcem rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014-2020.

Podkladem pro realizaci jednotlivých aktivit byl analytický materiál s názvem „Analýza vzdělávacích potřeb v oblasti finančního řízení na úrovni obecních samospráv a návrh vzdělávacích aktivit“, schválena Řídícím výborem pro optimalizaci dne 3. 11. 2016 a usnesením Rady vlády dne 16. 11. 2016 pod č. 3/18.

Materiály je možné stáhnout v elektronické podobě: <http://www.zastupitelvkurzu.cz/publikace/>

Na začátku projednávání tohoto bodu přišel další člen s hlasovacím právem.

Podrobné materiály zaslány všem členům ŘV před zasedáním.

Usnesení 4/38:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí výstupní materiály programu Zastupitel v kurzu IV.

Pro: 11 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

5. Aktuálně projednávané otázky

Pan Dr. Jetmar předal slovo předsedovi, který uvedl tento bod a shrnul několik aktuálních témat, a to: valorizace příspěvku na výkon státní správy a jeho vývoj, vývoj stavební legislativy, platové poměry úředníků veřejné správy, zejm. samospráv, a odměny představitelů veřejné správy, zejm. uvolněných členů zastupitelstev obcí a krajů.

Před projednáním tohoto bodu se připojil osobně pan Ing. Mgr. David Sláma, ředitel odboru, pověřen řízením Sekce veřejné správy a eGovernmentu, který doplnil podstatné informace k projednávaným otázkám.

Valorizace příspěvku na výkon státní správy pro SR 2023 bude ve výši 5 % z celkového objemu pro kraje i pro obce. Výše jednotlivých výkonových plateb nebudou valorizované. Ministerstvo financí neposkytlo více finančních prostředků. Státní rozpočet se nyní nachází v legislativním procesu. Byla zavedena nová výkonová platba pro kraje na agendu Digitální technické mapy.

Odměňování ve veřejné správě se již objevilo na poslední RVVS. Od 1. 9. 2022 proběhla tabulková valorizace platů pro úředníky o 10 %, stále však zůstává skupina úředníků pod úrovní zaručené mzdy. Na MPSV vznikla PS k odměňování, dále to řeší Grémium ředitelů krajských úřadů, Ministerstvo vnitra, Sdružení tajemníků. Pan předseda vznesl otázky, zda bude možné pro klíčové zaměstnance (profese), např. IT, právník, mít zvláštní způsob zohledňování praxe. MV zváží jakým způsobem již existující možnosti dle služebního zákona převést i do formy pro úředníky ÚSC.

Jak se tabulkové platy provází s platy představitelů veřejné správy na komunální a krajské úrovni, kde to stále není provázané. Pan náměstek přislíbil, že se tímto bude MV zabývat. Připravuje se jednání 19. 10. 2022 (MPSV, MV, asociací), kde cílem je prosadit automatickou valorizaci odměn volených zástupců od 1. 1. 2024, je však potřeba legislativní změna a od 1. 1. 2023 je navržena MV valorizace o 10 %.

Dále pokračoval Dr. Jetmar k tématu vývoje stavební legislativy, kde MV obdrželo před jednáním ŘVO vyjádření MMR, Ing. Hadžić, ředitelky odboru stavebního řádu, kde je shrnutý vývoj stavební legislativy. Všem členům bude zasláno toto elektronické vyjádření.

Dále v průběhu tohoto bodu přišel další jeden člen s hlasovacím právem.

Usnesení 5/38:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí informace k aktuálně projednávaným otázkám.

Pro: 13 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

Po hlasování odešel jeden člen s hlasovacím právem, a to pan náměstek Ing. Mgr. Sláma.

6. Koncepční otázky

Tento bod uvedl Mgr. Schlesinger, který po úvodu předal slovo předsedovi Mgr. Drahovzalovi. Koncepční otázky se týkají avizované novelizace volebního zákona, voleb do obecních zastupitelstev a otázek s tím souvisejících. Pan předseda dále zmínil senátní tisk č. 270 a potřebu zajištění vyšší adresnosti hlasu voliče, který dává kandidátům v komunálních volbách. A dále požádal o názor a postoj MV ČR.

Slova se ujala JUDr. Lucie Fišarová, z odboru voleb Ministerstva vnitra. Ke zmiňovanému senátnímu tisku se ještě odbor voleb nevyjadřoval, nebyl o to zatím požádán. Tento senátní tisk shrnuje iniciativu senátora Jiřího Oberfalzera, který navrhuje změnu volebního systému na tzv. proměnlivě smíšený volební systém. Ministerstvo vnitra nemá problém se změnou systému, jde však o rize politické rozhodnutí. Dále bylo konstatováno, že v 11 obcích došlo ke jmenování správce obce, z důvodu nesestavení kandidátek. V těch obcích a dalších zatím 3 obcích, kde došlo ke vzdání se mandátů, budou probíhat 7. 1. 2023 dodatečné volby.

Předseda následně vyvolal krátkou diskuzi nad změnou volebního období, ze 4 na 6 let. JUDr, Fišarová doplnila, že by tato změna vyžadovala změnu ústavy, byla by značně organizačně a technicky náročnější.

V průběhu tohoto bodu se připojila další členka s hlasovacím právem.

Usnesení 6/38:

Rídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí informace ke koncepčním otázkám.

Pro: 13 **Proti:** 0 **Zdržel(a) se hlasování:** 0

Usnesení bylo přijato

7. Subobecní struktura v České republice (komparace české právní úpravy a právní úpravy zemí střední Evropy)

Pan Dr. Jetmar uvedl další bod a v prezentaci pokračoval Mgr. Schlesinger. Studie se zabývá otázkou, jakou úlohu subobecní struktura v ČR plní, a zdali existuje potenciál na její kvalitativní změnu. Dále se zabývá otázkou, jaký je vzájemný vztah mezi menší částí obce a velkou obcí, jaké úkoly menší obec plní, nebo jaké jsou rozdíly mezi obcemi a jejich místními částmi a mezi statutárními městy a jejich místními částmi. Na tento materiál bude navazovat rozsáhlejší studie. Celá studie vychází z opatření 5.2.3. koncepce Klienty orientované veřejné správy 2030. Studie byla doplněna o zkušenosti se subobecní strukturou ze zahraničí (SRN, Polsko, Slovensko, Rakousko a Maďarsko).

Mgr. Schlesinger shrnul zahraniční příklady a v závěru své prezentace i odpovědí na tři základní otázky. Na základě analýzy právních úprav sousedních zemí ČR a Maďarska vyplynulo, že princip fakultativnosti je v prostoru střední Evropy převládající. To platí i pro právní úpravu ve vybraných zemích SRN, která se svým obsahem vymyká ostatním právním úpravám. Druhá otázka se zabývala mírou podrobnosti právní úpravy různých forem subobecní struktury. S výjimkou příkladů ze SRN je podrobnost právní úpravy subobecní struktury nízká. Obecně platí, že zákon stanoví jen základní parametry funkce určité formy subobecní struktury, její konkretizace je ponechána většinou na rozhodnutí zastupitelstva,

resp. dalších orgánů obce. Poslední otázka se týkala vzájemného vztahu mezi konkrétní formou subobecní organizace a orgány (velké obce). Právní úprava většinou nepřináší místním částem a jejich občanům mnoho garancí k tomu, že jejich návrh bude příslušným orgánem (velké) obce seriózně projednán. Právní úprava České republiky, Polska, Maďarska i Rakouska je spíše jednostranně založená ve smyslu informování zastupitelstva o problémech určité místní části, než aby zaručovala vynutitelné právo místních částí. Právní instituty kvalitativně vyšší kvality je však možné nalézt v rakouské, německé a polské právní úpravě (např. možnost výkonu určité části veřejné správy, přímé a tajné volby, regulace poměrů v osadě právními předpisy atd.).

Ministerstvo vnitra shledává toto téma za zajímavé a bude se mu dále věnovat a vyvolávat debaty k tomuto tématu.

Pan předseda Drahovzal otevřel diskuzi, že by bylo potřeba zavést i odpovědnost osadního výboru (místní entity).

Usnesení 7/38:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí informace o materiálu „Subobecní struktura v České republice (komparace české právní úpravy a právní úpravy zemí střední Evropy)“.

Pro: 13 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

8. Rozdíly v počtu obyvatel ČR – důvody a důsledky

Informace o administrativním zdroji dat veřejné správy o počtu obyvatel a návrh změny primárně určený pro účely financování ÚSC představil Mgr. Geier. Týká se rozdílů počtu obyvatel po roce 2021, po provedeném sčítání obyvatelstva ČSÚ. Na základě podnětů z území se tím začalo Ministerstvo vnitra intenzivně zabývat. K tomuto tématu vznikla na začátku května pracovní skupina, složená ze zástupců MV, Cizinecké policie, Odboru migrační politiky, MF, zástupci samospráv a ČSÚ, která koordinuje analýzu dostupných administrativních zdrojů a mapuje dotčenou legislativu.

ČSÚ zahrnuje počty obyvatel, kteří mají v ČR registrovaný pobyt a je prováděn každých 10 let. V mezidobí je korigován pomocí statistických hlášení. MV naopak má k dispozici dvoje údaje a to z agendového informačního systému evidence obyvatel a agendového informačního systému cizinců. Vedle toho existuje registr obyvatel (ROB), který shromažďuje závazné referenční údaje, ale zatím neumožňuje statistické výstupy ve stejné podrobnosti jako data z ČSÚ. Nyní jsou rozdíly mezi ČSÚ a ROB značné.

Je nutná legislativní změna s odhadovanou účinností od roku 2025. Změna zdroje dat o počtu obyvatel vyžaduje časově i finančně náročnou úpravu ROB i agentových informačních systémů. Žádný s těch zdrojů nezachycuje 100 % skutečnost. Převodem na ROB by si polepšilo 1 094 obcí a naopak pohoršilo by si 5 160 obcí.

V závěru tohoto bodu byla otevřena diskuze, která přešla plynule k dalšímu bodu. Předseda Drahovzal se v závěru přiklonil k překlopení a využívání dat z ROB.

Usnesení 8/38:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí informace o administrativním zdroji dat veřejné správy o počtu obyvatel a návrh změny primárně určený pro účely financování ÚSC“.

Pro: 13 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

Po hlasování odchází jeden člen s hlasovacím právem.

9. Analýza míry krytí statutárních měst

Provedená analýza potvrdila stejný předpoklad, a to že je možné přistoupit k úpravě financování skupiny statutárních měst a cíleně posílit jejich míru krytí tak, aby se výhledově přiblížila na úroveň ORP jako celku. Podle jednoduchých propočtů by pro dorovnání bylo potřeba přibližně 300 mil. Kč.

Statutární města jsou specifickou podskupinou obcí s rozšířenou působností. Často jde o krajská města s velkou spádovostí, mohou být členěna na městské obvody. Porovnání příjmů a výdajů ukázalo viditelně nižší mediánovou míru krytí, a to 79 % oproti 90 % u ORP. Podrobná analýza se týkala 23 z 27 statutárních měst, kromě Prahy, Brna, Ostravy a Plzně, které jsou financované odlišným způsobem.

Nyní budou probíhat další zjišťování s cílem navrhnout pro statutární města nový způsob financování od příspěvku na výkon státní správy od roku 2024.

Usnesení 9/38:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí informace o materiálu „Analýza financování výkonu státní správy u statutárních měst“.

Pro: 12 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

Po hlasování odchází jeden člen s hlasovacím právem.

10. Diskuze k materiálu „Analýza fungování metropolitní spolupráce v ČR a zahraniční příklady představené na jednání ŘVO 14. 4. 2022 a k dalším podkladům projednaným 14. 4.

Předposledním bodem zasedání byl návrat k bodu, který již byl projednáván na posledním zasedání v dubnu roku 2022. Pan Dr. Jetmar začal shrnutím aktuálního vývoje. MV a MMR obdrželo výzvu ze stran primátorů 4 největších měst a center MO (Prahy, Brna, Ostravy a Plzně) k rozpracování a předložení legislativní úpravy metropolitní spolupráce a postavení metropolitních oblastí v ČR. V současnosti MV vyčkává na stanovisko MMR a následně vypracuje odpověď na tuto výzvu. O vyjádření byl požádán zástupce MMR pan Ing. Šimánek, který potvrdil, že stanovisko MMR bude na MV odesláno v nejbližších dnech a dále potvrdil shodu na základních principech, kde MMR by metropolitní spolupráci formulovalo co nejširším způsobem a specifické věci prostřednictvím dalších zákonů.

Budou probíhat ještě jednání o koncepční úpravě stávajícího zákona č. 128/2000 Sb, o obcích nebo zda vznikne zcela nový zákon. Obecně však platí, že dominuje spíše spolupráce mezi sousedními obcemi a chybí formalizovaná podoba spolupráce na úrovni celé MO/A. V návaznosti na institucionální zakotvení je třeba nastavit vhodný způsob financování.

V diskuzi pan prof. PhDr. Čechák požádal o jednodenní sympózium k tomuto tématu.

V průběhu projednávání tohoto bodu odešel jeden člen s hlasovacím právem.

Usnesení 10/38:

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území bere na vědomí informace o materiálu „Analýza fungování metropolitní spolupráce v ČR a zahraniční příklady“ a oceňuje tento materiál.

Pro: 11 Proti: 0 Zdržel(a) se hlasování: 0

Usnesení bylo přijato

Po hlasování odchází jeden člen s hlasovacím právem.

11. Organizační záležitosti a různé

O termínu příštího zasedání a programu budete předem informováni. Zasedání bylo ukončeno.

Zpracovala: Ing. Jana Princová

Schválil: Mgr. Pavel Drahovzal, předseda řídicího výboru pro optimalizaci výkonu veřejné správy v území

Na vědomí: Ing. Mgr. David Sláma, ředitel odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy pověřen řízením sekce veřejné správy a eGovernmentu